

En poc més d'un any, Walter Veltroni ha triplicat el pressupost del seu ministeri i ha deixat clar que "la cultura torna a ser una prioritat estratègica del govern italià després de mig segle de desinterès".

El ministeri que Itàlia no tenia

És necessària l'existència d'un ministeri de cultura? Aquesta pregunta ha estat el fil conductor d'una polèmica que es va obrir a Itàlia amb la victòria de la coalició d'esqueres L'Ulivo ara fa un any i que s'ha recuperat fa poques setmanes amb la reforma sense precedents del Ministeri de Béns Culturals. El nomenament de Walter Veltroni, insigne ex-comunista

càrrec, sinó de valorar la necessitat de planificar una política cultural que l'"huracà" Veltroni ja qualificava d'"inèdita" en la Itàlia democràtica: cal que l'administració reguli la creació artística?, fins a quin punt l'estat ha de ser intervencionista en matèria cultural?, pot significar això la creació d'una cultura oficial i la marginació d'altres expressions alternatives?

Cultura es va dedicar a l'expansió de les idees feixistes i on es va tergiversar el sentit de la cultura tradicional italiana a favor dels interessos de la propaganda mussoliniana. Veltroni sembla decidit a aturar aquesta inèrcia.

Les intencions del ministre par- teixen de la creació d'un departament especial per la producció artística contemporània: "Ja és hora de deixar un signe del present en un país presoner del seu passat". Per això preveu augmentar el pressupost destinat a la formació de joves artistes i a la creació de nous espais d'exposició per a les noves formes d'art. Precisament, Veltroni pensa incloure la política televisiva com a nova forma d'expressió cultural en una reforma profunda dels departaments del ministeri que ha encarregat a un grup d'experts i que s'acabarà d'aquí a uns nou mesos.

El mèrit més significatiu de Veltroni, però, és el d'haver aconseguit per al seu ministeri el triple dels fons que tenia destinats: en lloc dels 33.150 milions de pessetes assignats inicialment ha obtingut 109.225 milions. En part, els recursos surten d'altres partides de la mateixa administració, com dels fons per a la celebració del Jubileu de l'any 2000. Però la resta provenen de la creació d'una nova loteria nacional que destina els seus ingressos directament al Ministeri de Béns Culturals i de l'arribada de fons especials de la Unió Europea. Igualment, el titular de la

Galleria Borghese, a Roma. Segons Veltroni, "els ministres de torn s'han limitat a conservar el patrimoni cultural" sense plantejar una autèntica política cultural.

del PDS, com a titular de la cartera de Cultura va aixecar polseguera en el món intel·lectual italià i va provocar un animat debat del qual la premsa se'n va fer un ampli ressò. Des d'Umberto Eco fins a Indro Montanelli van posar en dubte la necessitat de mantenir un ministeri de cultura, enmig d'un profund debat impensable en qualsevol altre país de la Unió Europea. No es tractava només de qüestionar la idoneïtat del nomenament d'un ex-comunista com Walter Veltroni per aquest

Des d'Umberto Eco fins a Indro Montanelli han posat en dubte la necessitat de mantenir un ministeri de cultura.

Cultura, segons Mussolini. Veltroni es lamenta que, des de Mussolini, ningú no s'ha atrevit a plantejar una autèntica política cultural: "Els ministres de torn s'han limitat a conservar el patrimoni cultural", com si el feixisme hagués inhibit els governs posteriors a l'hora de plantejar una política cultural adequada per al nou marc democràtic. El mateix nom de Ministeri de Béns Culturals és prou significatiu en un país on durant els anys de Mussolini l'administració de

Walter Veltroni i el president del govern italià, Romano Prodi. Tot i ser amb 41 anys el membre més jove del govern, Veltroni és vice-president i alhora titular dels ministeris de Béns Culturals i Medi Ambient.

cartera de cultura ha promès la introducció de desgravacions fiscals pels "mecenes" d'activitats artístiques i la transformació dels ens lírics en fundacions privades. Les profundes reformes del ministeri afecten, segons el mateix Veltroni, "a tot allò que l'administració pot fer perquè la cultura entri en el mercat competitiu en què vivim". D'aquesta manera es justifica d'atribuir-se el mèrit de l'augment, aquest últim any, de la demanda de productes culturals a Itàlia: "Si el nombre de visitants dels museus ha crescut en un milió ha estat gràcies als nous horaris més competitiu a escala europea." Per Walter Veltroni, "la cultura i els seus problemes han tornat a ser una prioritat estratègica del govern després de cinquanta anys de desinterès".

Antoni Cruanas

Un 'activista' al ministeri

Amb 41 anys, tot i ser el membre més jove del govern italià, és vice-president i alhora el titular dels ministeris amb més càrrega ideològica: Béns Culturals i Medi Ambient, amb atribucions en matèria d'espectacles i d'esports. Walter Veltroni va ser director del rotatiu *L'Unità* i prové de l'esquerra de la coalició d'esquerres que governa a Itàlia. Aquesta doble condició, d'ex-comunista i expert en mitjans de comunicació, l'ha convertit en l'"agitador-propagandista" del PDS als ulls de la dreta més desconfiada. Podria comparar-se'l amb Max Cahner, per la seva vocació decididament intervencionista, tot i que és més equiparable al Jack Lang de la França de Mitterrand. No solament per la seva doble vessant de polític i intel·lectual -Veltroni, igual que Lang, és un cinèfil reconegut-, sinó també perquè sembla que vol deixar la seva empremta en la cultura italiana contemporània.

A les mans de Veltroni es troben algunes de les mesures polítiques que el govern encapçalat per Romano Prodi encara no ha definit del tot. La solució d'alguns problemes, com els relacionats amb el medi ambient, és observada de prop per les esquerres de la resta d'Europa, que veuen en Itàlia un laboratori de proves d'una socialdemocràcia a la recerca d'idees noves i imaginatives. Internament, a l'"activista" Veltroni també li segueixen els passos de la vora, sobretot pel que fa a les seves atribucions en política televisiva, especialment important en un país on el líder de l'oposició, Silvio Berlusconi, és el propietari del principal grup de comunicació privada del país. A. C.